

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžo/144/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200453
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200453.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča v právnej veci žalobcov: 1./ Darius Edwad Pitera - ITI Media, IČO: 46 373 519, so sídlom Bardejovská 220/1, Svidník, 2/ K. F. C., bytom X. XX., XXX XX X., X., 3/T. I., bytom T., XX-XXX H. X. 4/ F., bytom X. F. X/XX, XX-XXX, L., X., všetci právne zastúpení JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom Masarykova č. 2 Prešov, proti žalovanej: Sociálnej poisťovni, ústrediu, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutí žalovanej č. 17629-2/2014-BA z 28. januára 2014, č. 21059 - 3/2014-BA z 05. februára 2014, č. 21063-3/2014 z 05. februára 2014, o odvolaní žalobcu 1/ a 2/ a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 04. decembra 2014 č. k. 4S/30/2014-44 v spojení s opravným uznesením z 09. júna 2015 č. k. 4S/30/2014-84, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 04. decembra 2014, č. k. 4S/30/2014-44, v časti týkajúcej sa zamietnutia žaloby žalobcu 1/ potvrdzuje.

V časti týkajúcej sa zastavenia konania o žalobe žalobcu 2/ rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 04. decembra 2014, č.k. 4S/30/2014-44, potvrdzuje.

V časti týkajúcej sa zrušenia rozhodnutia žalovanej a vrátenia veci na ďalšie konanie rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 04. decembra 2014, č.k. 4S/30/2014-44, mení tak, že konanie zastavuje.

Žalobcom 1/, 2/, 3/,4/ náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 04. decembra 2014, č.k. 4S/30/2014-44 žaloby žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovanej č 17629 - 2/2014 - BA z 28. januára 2014, č. 21059-3/2014-BA z 05. februára 2014, č. 21063 - 3/2014 z 05. februára 2014, zamietol, konanie o žalobe žalobcu 2/ zastavil a vo vzťahu k žalobcom 3/ a 4/ zrušil rozhodnutia žalovanej č. 21059-3/2014-BA z 05. februára 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím č. 5920-38/2013-Sk zo 04. novembra 2013 a rozhodnutie žalovanej č. 21063-3/2014-BA z 05. februára 2014 v spojení s prvostupňovým

rozhodnutím č. 5920-37/2013-Sk zo 04. novembra 2013 podľa § 250 ods. 2 písm. c/, d/, e/ a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Prvostupňový súd zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobcov 2/ a 4/ v sume 219 eur.

Žalovaná rozhodnutím č. 17629-2/2014-BA z 28. januára 2014 zamietla odvolanie žalobcu 1/ a žalobcu 2/ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne pobočka Svidník č. 5920 - 31/2013 - Sk zo 04. novembra 2013 a prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Týmto prvostupňovým rozhodnutím pobočka Sociálnej poisťovne rozhodla, že žalobcovi 2/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 30. septembra 2013.

Žalovaná rozhodnutím č. 21059-3/2014-BA z 05. februára 2014 zamietla odvolanie žalobcu 1/ a žalobcu 3/ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne pobočka Svidník č. 5920 - 38/2013-Sk zo 04. novembra 2013 a prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Týmto prvostupňovým rozhodnutím pobočka Sociálnej poisťovne rozhodla, že žalobcovi 3/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 31. decembra 2011.

Žalovaná rozhodnutím č. 21063-3/2014-BA z 05. februára 2014 zamietla odvolanie žalobcu 1/ a žalobcu 4/ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne pobočka Svidník č. 5920 - 37/2013-Sk zo 04. novembra 2013 a prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Týmto prvostupňovým rozhodnutím pobočka Sociálnej poisťovne rozhodla, že žalobcovi 4/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 31. decembra 2011.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že rozhodnutím žalovanej a prvostupňového správneho orgánu nemohlo byť zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu 1/, keď poukázal na ustanovenie § 145 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, podľa ktorého je žalovaná povinná vrátiť poistné zaplatené bez právneho dôvodu. Zdôraznil povinnosť žalobcu uviesť v žalobe tvrdenia o porušení jeho subjektívnych práv ako účastníka konania, nie porušenie práv iných subjektov (jeho zamestnancov). Poukázal na ustanovenie § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v zmysle ktorého ten, kto o sebe tvrdí, že je žalobcom, musí byť súčasne aktívne legitimovaný hmotnoprávne, to znamená, že musí ísť o skutočné ukrátenie, musí teda ísť o hmotnoprávne aktívne legitimovanú osobu. Nedostatok hmotnej legitímácie znamená, že ak žalobca nebol ukrátený na právach, súd žalobu zamietne. Krajský súd zdôraznil, že žalobca 1/ okrem nedodržania 60 dňovej lehoty na vydanie rozhodnutí netvrdil žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Konštatoval, že nedodržanie procesných lehôt vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí nemá, nakoľko podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Namietané nezákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu považoval pre rozhodnutie vo veci za irelevantné. Mal za to, že do majetkovej sféry žalobcu 1/ napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov zasiahnuté nemohlo byť, pretože zaplatené povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti je žalovaná v zmysle § 145 ods. 1 zákona o sociálnom poistení povinná vrátiť ako zaplatené bez právneho dôvodu. Z obsahu žaloby je evidentné, že žalobca nenamieta porušenie svojich subjektívnych práv ako účastníka konania, ale porušenie práv zamestnancov. Aj keby napadnutými rozhodnutiami alebo postupom boli porušené právne predpisy SR, resp. nariadenia Rady EHS, z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku bez akýchkoľvek pochybností vyplýva žalobcovi 1/ povinnosť tvrdenia o porušení jeho subjektívnych práv a nikoho iného. Pokiaľ žalobca 1/ spochybňoval oprávnenie žalovanej a prvostupňového správneho orgánu vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu 1/, krajský súd ju vyhodnotil ako neopodstatnenú, keď poukázal na ustanovenia § 172 ods. 2 a 5, § 178 ods. 1 písm. a), § 195 ods. 1 a § 196 od. 1, 2, 3 a 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, z ktorých nesporne vyplýva kompetencia Sociálnej poisťovne rozhodovať v nedávkovom konaní o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, pričom definícia dôkazu je upravená široko a preto zákon nevyklučuje, aby v rámci dokazovania Sociálna poisťovňa vykonala kontrolu a šetrenie za účelom zistenia skutočného stavu veci a na základe takto zisteného stavu veci v konaní rozhodla. Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalobcu

1/, že v konaní pred správnymi orgánmi došlo k porušeniu zásady dvojštandardnosti, keďže je nesporné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov než tých, ktoré boli zistené v konaní pred prvostupňovým orgánom. Zdôraznil, že prvostupňové a odvolacie konanie pred správnym orgánom tvoria jeden celok a žalovaná postupovala v súlade s § 218 ods. 1 zákona č. 416/2003 Z.z. o sociálnom poistení a rozhodnutie iba podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnila. K námietke žalobcu 1/ vo vzťahu k prejudikovaniu rozhodnutí v oznámení žalovanej príslušnému orgánu Poľskej republiky a retroaktívne konštatoval, že žalobca v prvom rade v žalobách nenamietal porušenie konkrétneho právneho predpisu, ktorý by správnym orgánom takýto postup zakazoval, a ani to aké subjektívne práva žalobcu v prvom rade boli porušené, keď namietal len porušenie subjektívnych práv žalobcov 2/ až 4/. Preto po preskúmaní napadnutých rozhodnutí žalovanej a prvostupňového správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe podľa § 250j ods. 1 O.s.p. dospel krajský súd k záveru, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ subjektívne práva porušené neboli.

Uznesením z 02. decembra 2014 č.k. 4S/30/2014- 36, 4S/31/2014-35, súd pribral do konania na strane žalobcu žalobcov 2/ až 4/ podľa § 92 ods. 1 v spojení s § 246c/ ods. 1 O.s.p. Z obsahu administratívneho spisu mal krajský súd za preukázané, že rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi 2/ doručené 06. februára 2014. Ak teda tento žalobca bol pripustený do konania až 04. decembra 2014, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie z 02. decembra 2014, č.k. 4S/30/2014-36, ním podaná žaloba je podaná oneskorene. Postavenie žalobcu nadobudol na základe výroku citovaného uznesenia podľa § 92 ods. 1 v spojení s § 246c/ ods. 1 O.s.p. Lehota žalobcu 2/ nemôže byť zachovaná ani pri argumentácií, že on a jeho zamestnávateľ sú nerozluční spoločníci, pretože z hmotnoprávných ustanovení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení pre žalobcu 1/ a 2/ nevyplývajú rovnaké práva a povinnosti.

Vo vzťahu k žalobcom 3/ a 4/ dospel súd k záveru, že žalovaná ako aj prvostupňový správny orgán nedostatočne zistili skutkový stav, pretože z obsahu spisu ani z odôvodnení nevyplýva, akým spôsobom bolo preukázané, že žalobcovia 3/ a 4/ reálne činnosť zamestnanca nevykonávajú. Dôsledne sa správne orgány nevyrovnali ani s otázkou podnikania žalobcu 1/, pretože právne neodôvodnili, ktoré ustanovenia ktorého právneho predpisu zamestnávateľovi zakazujú ukladať pracovné povinnosti telefonicky, spracovávať účtovnú a mzdovú agendu externou firmou atď. Nebolo jednoznačne preukázané, kde bola uzatvorená väčšina zmlúv s klientmi, miesto, kde sú vykonávané hlavné finančné funkcie, vrátane bankovníctva, miesto nábora zamestnancov a podobne. Rovnako nebolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie za účelom reálneho výkonu činnosti žalobcov 3/ a 4/ ako zamestnancov. Po preskúmaní rozhodnutí Sociálnej poisťovne, pobočky Košice a rozhodnutia žalovanej v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcami 3/ a 4/ prvostupňový súd dospel k záveru, že rozhodnutia boli vydané na základe nedostatočne zisteného stavu veci a sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zároveň tým, že im neboli doručené do vlastných rúk trpia takou vadou, ktorá má vplyv na zákonnosť rozhodnutia, preto podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/, e/ O.s.p. súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podali žalobca 1/ a žalobca 2/ v zákonnej lehote spoločné odvolanie, čo do výroku o zamietnutí žaloby a nepriznání náhrady trov konania vo vzťahu k žalobcovi 1/ a čo do výroku o zastavení konania vo vzťahu k žalobcovi 2/. Namietali, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, týkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí správnych orgánov ako aj postupu im predchádzajúceho. Navrhli rozsudok v napadnutej časti zmeniť, rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov zrušiť a priznať žalobcom vyčíslenú náhradu trov konania. Tvrdili, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých jeho subjektívnych práv, konkrétne práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy (good administration), právo na dodržiavanie základných zásad správneho konania a porušenie subjektívneho práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou. Žalobca 1/ namietal, že v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné ťažkosti s udrжанím doterajších zamestnancov a náborm nových, pretože ich príslušné organizácie odmietajú

zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území Slovenskej republiky. V dôsledku toho sa dostáva do bezvýhodiskovej situácie, v ktorej pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za nepĺnenie dojednaných zmlúv a súdne spory. Rozhodnutie žalovanej označil za nepreskúmateľné a arbitrárne. Nesúhlasil s argumentáciou prvostupňového súdu o tom, že zo žaloby žalobcu 1/ nevyplýva žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Už aj len porušenie základných zásad správneho konania, ako v tomto prípade, je porušením subjektívnych práv žalobcu 1/ ako účastníka správneho konania. Namietal tiež, že nemal možnosť vyjadriť sa k argumentom súvisiacim s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, nakoľko po prvýkrát boli spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí žalovanej. Opakovane poukázal na list žalovanej - oznámenie, týkajúce sa spoločností, ktoré na území Slovenskej republiky vykonávajú činnosť ako tzv. schránkové firmy zo dňa 25.07.2013, v ktorom žalovaná informuje príslušný poľský orgán sociálneho zabezpečenia (ZUS, Department Ubezpieczen i Sladek) o tom, že zamestnanci žalobcu 1/ a ďalších vybraných zamestnávateľov nepodliehajú slovenským právnym predpisom a o tom, že v prípade podania odvolania zo strany žalobcu 1/ a ďalších zamestnávateľov tieto zamietne a potvrdí rozhodnutia svojich organizačných zložiek, čím podľa jeho názoru došlo k neprípustnému prejudikovaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. Trval na tom, že do kompetencie žalovanej nepatrí kompetencia na uskutočnenie kontroly a namietal aj spôsob jej vykonania. Žalobcovia namietali, že nie je ich povinnosťou preukazovať, aký právny predpis žalovaná porušila, ale žalovaná ako správny orgán je povinná uviesť relevantné právne ustanovenia, podľa ktorých v konkrétnej veci rozhodla. Z preberania a distribúcie letákov má žalobca 1/ vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie letákov kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo podľa jeho názoru jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Má za to, že rozhodujúcim by bolo vyžiadanie si stanoviska daňového úradu, nakoľko žalobca 1/ je subjektom registrovaným na DPH a pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrťročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva rozsah a obsah činnosti žalobcu 1/. V súvislosti s preukázaním uvedených skutočností poukázal žalobca 1/ tiež na to, že pri kontrolách, ktoré u žalobcu 1/ vykonala organizačná zložka žalovanej žalobcu 1/ predložil tzv. reporty (správy) dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Ďalej žalobca 1/ namietal, že došlo k neprípustnej retroaktivite v rozhodnutiach žalovanej. V predchádzajúcich rokoch vykonala organizačná zložka žalovanej ako aj inšpektorát práce u žalobcu 1/ kontrolu a neboli zistené žiadne nedostatky - ani čo sa týka reálneho výkonu práce zamestnancov, ani čo sa týka skutočného miesta podnikania v Slovenskej republike. Kontrola vykonaná v marci 2013 už zistila závažné nedostatky odôvodňujúce retroaktívne rozhodnutie o zániku sociálneho poistenia zamestnancov. Aj podľa „praktickej príručky“ prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne. Žalobca 2/ má za to, že súd prvého stupňa pri procesnom rozhodnutí o zastavení konania vo vzťahu k nemu nesprávne posúdil otázku zachovania zákonnej lehoty na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Žalobca má za to, že lehotu podľa § 250b/ ods. 1 O.s.p. nemožno počítať odo dňa rozhodnutia súdu o pribratí účastníka konania, ale podľa jeho názoru postačuje, ak aspoň jeden z účastníkov správneho konania podal včas žalobu o preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí správnym orgánom. S poukazom na skutočnosť, že správny súd môže o pribratí ďalšieho účastníka správneho rozhodnutia rozhodnúť aj ex offo, právna úprava bola formulovaná za účelom zvýšenia možnosti súdnej ochrany pre všetkých účastníkov správneho konania. Ak by zákonodarca mienil pribratie viazať na dodržanie zákonnej dvojmesačnej lehoty, stratil by inštitút zakotvený v ustanovení § 250 ods. 1 O.s.p. podľa názoru žalobcu 2/ svoj zmysel. Žaloba bola z hľadiska účelnosti a rýchlosti konania podaná len žalobcom 1/ (zamestnávateľom), no v celom rozsahu aj v záujme a na prospech ostatných žalobcov. Len z dôvodu praktickosti a hospodárnosti, s prihliadnutím na množstvo podávaných žalôb, krátku plynúcu zákonnú lehotu na podanie žaloby a obtiažne získavanie plnomocenstva na ich zastupovanie neboli v žalobách ako žalobcovia uvedení aj samotní zamestnanci. Žalobcovia majú tiež za to, že v ich prípade možno s prihliadnutím na obsah napadnutých rozhodnutí správnych orgánov uvažovať aj o tzv. nerozlučnom spoločenstve práv v dôsledku čoho argumentácia prvostupňového súdu o plynutí lehoty odo dňa pribratia ostatných žalobcov do konania nemôže obstáť.

Výrok rozsudku krajského súdu týkajúci sa zrušenia rozhodnutí č. 21059-3/2014-BA z 05. februára

2014, č. 21063-3/2014 z 05. februára 2014, rozhodnutí prvostupňového orgánu a vrátenia veci na ďalšie konanie napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Trvala na tom, že jej rozhodnutie bolo vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zhodnotení všetkých relevantných dôkazov. Zdôraznila, že kontrolou na adrese uvedenej v živnostenskom registri ako mieste podnikania sa kancelária ani prevádzka žalobcu v 1. rade nenachádzala. Žalobca v 1. rade počas kontroly nepreukázal, že jeho zamestnanci reálne prácu vykonávajú, a v prípade, že ju vykonávajú, tak kedy a na akom mieste. Na účely preukázania reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepovažovala za dostatočné formálne deklarovanie podnikania pracovnými zmluvami a obchodnými zmluvami. Vyjadrila podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky, keď poukázala na pomer dohodnutej odmeny a počet mesačne odpracovaných hodín ako aj na cestovné výdavky, ktoré majú títo zamestnanci, nakoľko individuálne dochádzajú z Poľskej republiky do Slovenskej republiky. Podľa jej názoru je predpoklad, že výdavky významným spôsobom presahujú príjmy zamestnancov zaručených v pracovných zmluvách, a preto sa jej javí táto činnosť, na ktorú bola upozornená podnetmi poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Váršava - ďalej len „ZUS Váršava“), ako neefektívna a nerentabilná. Argumentovala, že za situácie, keď žalobca v 1. rade riadi spoločnosť z adresy svojho trvalého bydliska v Poľskej republike, personálnu, mzdovú a účtovnú agendu mu spracúva externá firma, ktorá sídli v hoteli J. na adrese C. XXX, Q. a ktorej zamestnanci nie sú v pracovnom pomere so žalobcom 1/, pracovné povinnosti zamestnávateľ ukladá len telefonicky, o čom nevyhotovuje žiadny záznam, nemá vlastných administratívnych zamestnancov pracujúcich v jeho evidovanom mieste podnikania, nespĺňa podľa názoru žalovanej podmienky registrovaného sídla alebo miesta podnikania, nemôže sa na zamestnancov žalobcu 1/ uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom mal tento podľa výpisu zo živnostenského registra registrované sídlo alebo miesto podnikania, t.j. legislatíva Slovenskej republiky. Zdôraznila, že nebol preukázaný reálny výkon činnosti dotknutých zamestnancov a všetky súvisiace okolnosti nasvedčujú tomu, že uzatváranie pracovných zmlúv s osobami s bydliskom v Poľskej republike, ktoré vykonávajú činnosť samostatne zárobkovo činných osôb v mieste svojho bydliska považuje za účelové, s cieľom vyhnúť sa plateniu príslušných odvodov v štáte bydliska, resp. zoptimalizovať svoje náklady na sociálne zabezpečenie v Poľskej republike. Žalovaná zároveň doručila súdu oznámenie ZUS Jasló č. 130000/511/3/170/2014/UBS-UE z ktorého vyplynulo, že F. T. N. - A. bola od 01. januára 2012 určená poľská legislatíva. V závere žalovaná uviedla, že hoci boli žalobcovia 3/ a 4/ vyradení zo systému sociálneho poistenia v Slovenskej republike, neznamená to, že nie sú poistení v žiadnom členskom štáte, ale naopak, sú poistení v Poľskej republike. Navrhla preto rozsudok krajského súdu zmeniť a žalobu žalobcu 3/ a 4/ zamietnuť.

Žalobcovia 1/ až 4/ v spoločnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedli argumenty zhodné so žalobnými námietkami žalobcu 1/. Namietali tiež, že pri kontrole boli žalovanej predložené reporty (správy) - dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce za jednotlivé dni, kedy zamestnanec vykonával prácu, čo v rozhodnutiach správnych orgánov zohľadnené nebolo.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu v 1. rade vyjadrila v zhode s argumentmi uvedenými vo vyjadrení k žalobe a v odvolaní.

Dňa 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“).

Podľa § 492 ods. 2 S. s. p., odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže v prejednávanej veci začalo odvolacie konanie pred nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku, odvolací súd ďalej konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. bez pojednávania, a dospel jednomyselne k záveru, že v celosti ho nemožno potvrdiť a je potrebné ho zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p., účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 250 ods. 2 O.s.p., žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.

Predmetom preskúmania v danej právnej veci sú rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolania žalobcov 1/ až 4/ a potvrdila rozhodnutie pobočky vo Svidníku, ktorým táto rozhodla, že žalobcom 2/ až 4/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy.

Z obsahu žaloby jednoznačne vyplýva, že žalobca 1/ nenamietal porušenie vlastných subjektívnych práv, ale porušenie práv svojich zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60 dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí, žiadne porušenie svojich subjektívnych práv netvrdil. Samotné nedodržanie procesných lehôt pri vydaní napadnutých rozhodnutí nemá za následok ich nezákonnosť, keďže prípadným zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca 1/ priaznivejšie rozhodnutie vo veci nedosiahol. Záver krajského súdu, že žalobca 1/ nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou na podanie žaloby pre absenciu atribútu ukrátenia na právach, sú preto správne. V tomto kontexte odvolací súd odkazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02.06.2011, podľa ktorého: „Na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konat'), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.“

Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné zohľadniť námietku žalobcu 1/, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých subjektívnych práv žalobcu, keď vo vzťahu k porušeniu práva na zákonné administratívne konanie, práva na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, práva na dodržiavanie základných zásad správneho konania ani nešpecifikoval, konkrétne v čom toto porušenie podľa jeho názoru spočívalo. Všeobecné tvrdenia žalobcu 1/, že došlo aj k porušeniu jeho práva vlastniť majetok, práva podnikat' za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou, keď v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné ťažkosti s udržaním doterajších zamestnancov a náborem nových zamestnancov, v dôsledku čoho sa dostáva do bezvýhodiskovej situácie, lebo pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory, odvolací súd za relevantné nepovažoval, nakoľko žalobca 1/ argumentoval len okolnosťami vo vzťahu k uchádzačom o zamestnanie, ktorí sú výlučne poľskej štátnej príslušnosti a ktorí odmietajú na území SR pracovať z

dôvodu, že ich príslušné verejnoprávne organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území SR. Na uvedené argumenty žalobcu 1/ nebolo možné prihliadnuť aj z dôvodu, že tieto žalobca 1/ nenamietal riadne a včas v žalobe ale až v odvolacom konaní (§ 250j O.s.p.).

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Zo spisu krajského súdu vyplýva, že na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 4S/30/2014 bolo začaté konanie o žalobe žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej z 28. januára 2014 č. 17629 - 2/2014 - BA v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník zo 04. novembra 2013 č. 5920-31/2013-Sk.

Žalobca 1/ navrhol vstup K. F. C. do konania na strane žalobcu. Návrh obsahoval prejav súhlasu tejto osoby so vstupom do konania na strane žalobcu a tiež bolo k návrhu pripojené plnomocenstvo udelené žalobcom 2/ advokátovi JUDr. Dušanovi Remetovi na zastupovanie v tomto konaní. Uznesením z 02. decembra 2014 č.k. 4S/30/2014-36 bol vstup K. F. C. do konania na strane žalobcu pripustený.

Pod sp. zn. 4S/31/2014 bolo na Krajskom súde v Prešove začaté konanie o žalobe žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej z 05. februára 2014 č. 21059-3/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník zo 04. novembra 2013 č. 5920-38/2013-Sk.

Žalobca 1/ navrhol vstup T. I. do konania na strane žalobcu. Návrh obsahoval prejav súhlasu tejto osoby so vstupom do konania na strane žalobcu a tiež bolo k návrhu pripojené plnomocenstvo udelené žalobcom 3/ advokátovi JUDr. Dušanovi Remetovi na zastupovanie v tomto konaní. Uznesením z 02. decembra 2014 č.k. 4S/31/2014-35 bol vstup T. I. do konania na strane žalobcu pripustený.

Pod sp. zn. 4S/32/2014 bolo na Krajskom súde v Prešove začaté konanie o žalobe žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej z 05. februára 2014 č. 21063-3/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník zo 04. novembra 2013 č. 5920-37/2013-Sk.

Žalobca 1/ navrhol vstup F. T. N. - A. do konania na strane žalobcu. Návrh obsahoval prejav súhlasu tejto osoby so vstupom do konania na strane žalobcu a tiež bolo k návrhu pripojené plnomocenstvo udelené žalobcom 4/ advokátovi JUDr. Dušanovi Remetovi na zastupovanie v tomto konaní. Uznesením z 02. decembra 2014 č.k. 4S/32/2014-35 bol vstup F. T. N. - A. do konania na strane žalobcu pripustený.

Krajský súd následne spojil veci vedené pod sp. zn. 4S/30/2014, 4S/31/2014 a 4S/32/2014 na spoločné konanie s tým, že konanie bolo vedené pod sp. zn. 4S/30/2014.

Aj napriek tomu, že krajský súd pána K. F. C., pani T. I. a pani F. T. N. - A. označoval ako žalobcov 2/ až 4/ s poukazom na to, že na návrh pripustil ich vstup do konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 1 O.s.p., ide stále o príbratého účastníka. Na toto procesné postavenie nemá vplyv ani okolnosť, že krajský súd napriek existencii osobitnej právnej úpravy (§ 250 ods. 1 vety druhej O.s.p.), nesprávne aplikoval § 92 ods. 1 O.s.p., ktorého použitie v správnom súdnictve nie je možné.

Pribratý účastník nemá postavenie vedľajšieho účastníka konania. X. K. F. C., pani T. I. a pani F. T. N. - A., krajským súdom nesprávne označovaní ako žalobcovia 2/ až 4/ (ktoré označenie však odvolací súd predovšetkým s ohľadom na zachovanie kontinuity a prehľadnosti rozhodnutia nemenil), boli do konania len pribratí uznesením krajského súdu a je potrebné na nich aj tak nahliadať. Pokiaľ krajský súd preskúmaval rozhodnutie žalovanej aj vo vzťahu k týmto účastníkom, ktorí žalobu na preskúmanie rozhodnutia žalovanej ani nepodali, táto okolnosť predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, na ktorú je potrebné prihliadať v každom štádiu konania. Z uvedeného dôvodu odvolací súd musel rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa zrušenia rozhodnutia žalovanej a vrátenia veci na ďalšie konanie zmeniť a konanie zastaviť, lebo K. F. C., T. I. a F. T. N. - A. žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia nepodali.

O trovách konania odvolací súd rozhodol tak, že ich náhradu žalobcom 1/ až 4/ nepriznal, nakoľko v konaní úspešní neboli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.